

WSTĘP DO LOGIKI I TEORII MNOGOŚCI

RELACJE CZĘŚCIOWEGO PORZĄDKU – LISTA ZADAŃ

1. Sprawdź, że podane poniżej relacje są relacjami częściowego porządku na $\mathcal{Z}$. Tam, gdzie trzeba, zakładamy, że „ $\preceq$ ” jest relacją częściowego porządku na $\mathcal{X}$. Ponadto przyjmujemy, że $x \prec y \iff x \preceq y \wedge x \neq y$.

- (a) Relacja zawierania „ $\subseteq$ ” dla $\mathcal{Z} = \mathcal{P}(X)$, gdzie X jest dowolnym zbiorem.
- (b) Relacja podzielności „ $|$ ” dla $\mathcal{Z} = \mathbf{Z}_+$ (zbiór liczb całkowitych dodatnich).
- (c) Relacja $x \preceq y \iff f(x) \prec f(y) \vee x = y$ gdy $f : \mathcal{Z} \rightarrow \mathcal{X}$ jest jakąś funkcją.
- (d) Relacja $f \preceq g \iff (\forall x \in Y) f(x) \preceq g(x)$ gdy $\mathcal{Z} = \mathcal{X}^Y$.
- (e) Porządek leksykograficzny na ciągach:

$$a \preceq b \iff a = b \vee (\exists n \in \mathbf{N}) (a_n \prec b_n \wedge (\forall k < n) a_k = b_k)$$

gdzie $\mathcal{Z} = \mathcal{X}^{\mathbf{N}}$.

- (f) Porządek produktowy: $(p, q) \triangleleft (p', q') \iff p \prec p' \wedge q \prec q'$ dla $\mathcal{Z} = \mathcal{X}^2$.
- (g) Porządek leksykograficzny w produkcie: $(p, q) \preceq (p', q') \iff p \prec p' \vee (p = p' \wedge q \preceq q')$ dla $\mathcal{Z} = \mathcal{X}^2$.
- (h) Porządek maksymoleksykograficzny w produkcie:

$$\begin{aligned} (p, q) \preceq (p', q') \iff & \max(p, q) \prec \max(p', q') \vee \\ & (\max(p, q) = \max(p', q') \wedge \min(p, q) \prec \min(p', q')) \vee \\ & (\max(p, q) = \max(p', q') \wedge \min(p, q) = \min(p', q') \wedge p \preceq p') \end{aligned}$$

gdzie „ $\preceq$ ” jest liniowym porządkiem na $\mathcal{X}$, $\mathcal{Z} = \mathcal{X}^2$.

2. Podaj przykład nieskończonego zbioru dobrze uporządkowanego, który posiada element największy.
3. Czy (wzgl. przy jakich założeniach) porządki z zadania 1. są liniowe? Czy są dobrymi porządkami?
4. Udowodnij, że jeśli w zbiorze uporządkowanym istnieje element największy, to jest on jedynym elementem maksymalnym. Czy twierdzenie odwrotne jest prawdziwe?
5. Czy (wzgl. przy jakich założeniach) w porządkach z zadania 1. istnieją elementy minimalne/maksymalne/najmniejsze/największe?
6. Udowodnij, że jeśli (x_n) i (y_n) są ciągami liczb naturalnych, to istnieją liczby k i l takie, że $k < l$, $x_k \leq x_l$ oraz $y_k \leq y_l$.
7. Załóżmy, że $X = \mathbf{R}$, „ $\preceq$ ” = „ $\leq$ ”. Czy w porządkach z zadania pierwszego istnieją nieskończone łańcuchy i antyłańcuchy?
8. Rozważmy zbiór $\mathcal{X} = \mathcal{P}(\mathbf{N})$ z relacją zawierania „ $\subseteq$ ”. Czy istnieje w $\mathcal{X}$ łańcuch równoliczny z $\mathcal{X}$? Czy istnieje antyłańcuch równoliczny z $\mathcal{X}$?
9. Udowodnij, że jeśli $\mathcal{X}$ jest zbiorem dobrze uporządkowanym przez relację „ $\preceq$ ” i w $\mathcal{X}$ nie ma elementu największego, to „ $\preceq$ ” i porządek maksymoleksykograficzny „ $\preceq$ ” na $\mathcal{X}^2$ są równoważne. Korzystając z twierdzenia o dobrym uporządkowaniu, wywnioskuj stąd, że $|A| = |A^2|$ dla każdego nieskończonego zbioru A .